

Praha nedodrží zdravotní normy pro oxid dusičitý

 iportal24.cz/featured/praha-nedodrzuje-zdravotni-normy-pro-oxid-dusicity

1. března 2023 11:30

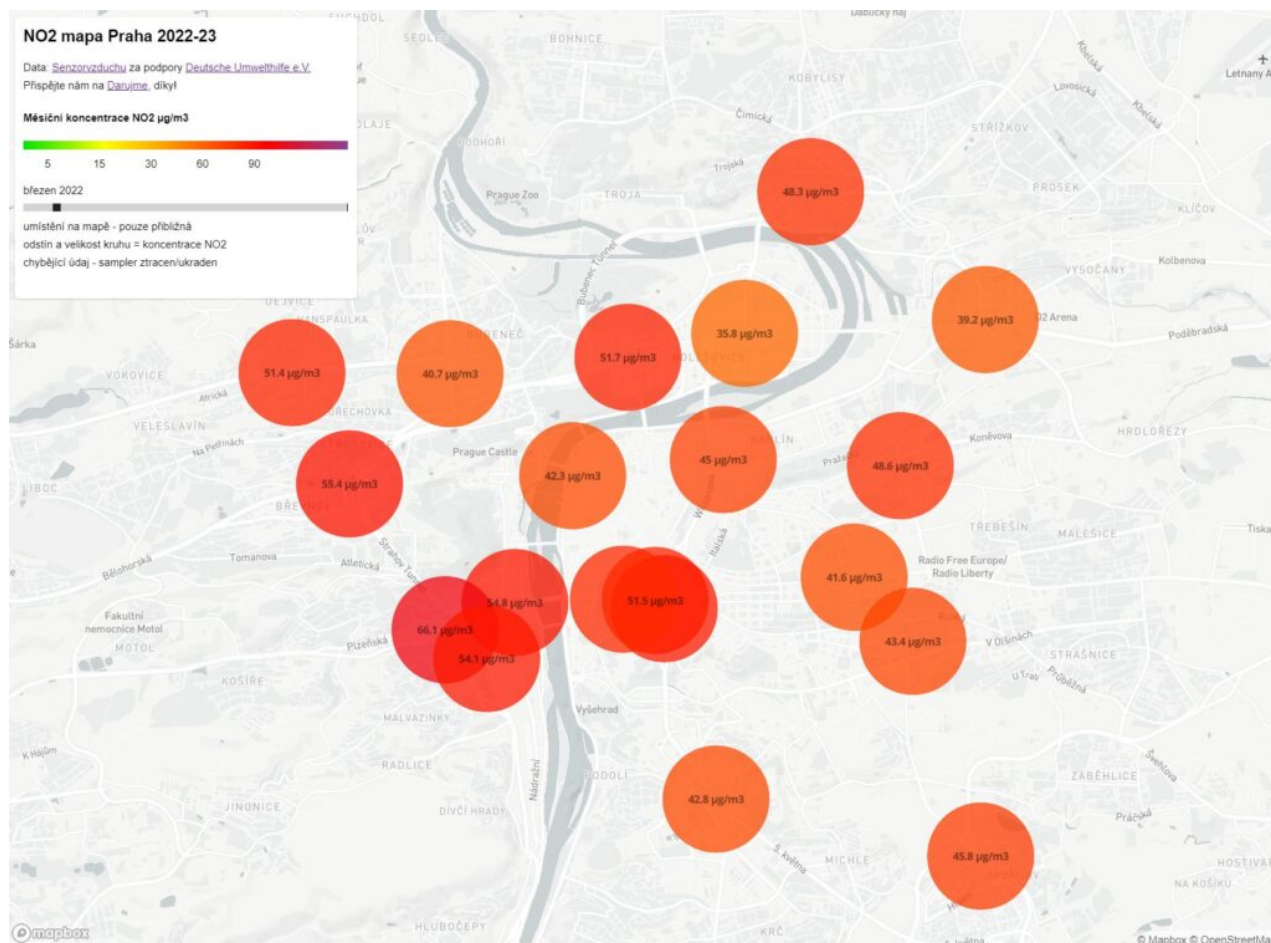

Podle studie, kterou provedlo neziskové sdružení Senzorvzduchu, z.s., ve spolupráci s německou asociací Deutsche Umwelthilfe e.V., bylo doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO) týkající se oxidu dusičitého (NO₂) v roce 2022 překročeno ve všech 20 lokalitách, kde se prováděla měření.

Výzkum probíhal na 20 místech Prahy po dobu 12 měsíců od února 2022 do ledna 2023. Poprvé se v Praze měřilo NO₂ na tolika místech a po tak dlouhou dobu za účasti občanské iniciativy. Takzvané pasivní přístroje/ vzorkovače – malé plastové trubičky ponechané po určitou dobu ve venkovním prostředí. Zde tyto vzorkovače jako houba absorbovaly NO₂ v ovzduší. Každý měsíc se vyměňovaly za nové. Absorpci NO₂ v odebraných vzorkovačích analyzovali vědci z

laboratoře Passam ag ve Švýcarsku. Na vybraných lokalitách v Praze bylo od února 2022 do ledna 2023 umístěno celkem 240 vzorkovačů, vždy 20 vzorkovačů po dobu přibližně jednoho měsíce.

Umístění vzorkovačů se obecně řídilo požadavky stanovenými ve směrnici EU o kvalitě ovzduší (2008/50) – umístění v dýchací výšce 1,5 – 4 m od země, odstup od větších překážek a v případě dopravních lokalit do 10 m od obrubníků a nad 25 m od křižovatek.

Od února 2022 byly na 14 monitorovacích místech v Praze zaznamenány hodnoty NO₂, které čtyřnásobně překračovaly hodnoty stanovené v doporučeních WHO. Rozmezí naměřených hodnot se pohybovalo od 25 µg/m³ až po nejvyšší naměřenou hodnotu 66 µg/m³. Všech 20 míst zaznamenalo průměrné roční koncentrace NO₂ vyšší než 30 µg/m³, což je nejméně trojnásobek doporučení WHO. Tři stanice zaznamenaly průměrné roční koncentrace nad 50 µg/m³,

pětikrát vyšší, než je doporučená úroveň. Podle české normy, která je stanovena na roční průměr NO₂ 40 µg/m³, přesáhlo roční průměrné měření 14 stanic z 20.

Naměřené průměrné roční koncentrace NO₂ Praha 2/2022 – 1/2023

Stanoviště	NO₂ µg/m³
Plzeňská 38a	56,3
Sokolská/Ječná	53,7
Radlická/Klicperova	50,3
Rumunská/Legerova	48,9
Ječná/Štěpánská	46,9
Na pískách/Evropská	45,9
V Botanice 4 (KÚ)	43,8
Jana Želivského/Biskupcova	43,3
Veletržní/Sochařská	43,2
V Holešovičkách 8/10	41,8
Patočkova/Malovanka	41,4
Florenc (bus stop)	41,4
Křižovnická	40,7
Spořilov	40,2
Flora	37,0
Kafkova/Svatovítská	35,7
Bělocerkevská	34,0
5. května/Na Veselí	32,2
Českomoravská Balabenka	31,1
Argentinská/Dělnická	30,7

Doporučení WHO pro NO₂ stanoví množství 10 µg/m³ v souladu s nejnovějšími vědeckými údaji o účincích znečištění ovzduší na zdraví, zatímco EU a ČR stanovuje poněkud odlišnou úroveň 40 µg/m³, která vychází především z technické proveditelnosti a nákladů spojených s dodržováním předpisů. Revize norem EU právě probíhají a s největší pravděpodobností budou stanoveny na dvojnásobek doporučení WHO, tedy na 20 µg/m³ s horizontem plnění do roku 2030.

Měření spolku Senzorvzduchu je jednou z aktivit provedených na území Prahy. Další měření byla v Praze prováděna například Centrem pro životní prostředí v roce 2019 a 2021, nebo dobrovolníky Sensor.Community v roce 2020. Náš spolek vybíral lokality i podle těchto předešlých měření, aby byly výsledky porovnatelné.

Obzvláště znepokojující je úroveň NO₂ zaznamenaná v okolí škol, veřejných institucí a nemocnic. Znečištěním ovzduší jsou ohroženy zejména děti a osoby se zdravotními problémy.

NO₂ má každoročně v Praze na svědomí několik stovek předčasných úmrtí. V Praze je situace nejhorší z celé republiky. Evropská komise s Prahou vede od roku 2016 aktivní řízení pro porušování předpisů ohledně neplnění zákonných limitů: »V České republice byly v aglomeraci Praha překročeny roční mezní hodnoty pro NO₂ a v

současné době neexistuje platný plán kvality ovzduší pro aglomeraci Praha.« (Číslo INFR(2016)2062, s rozhodnutími 22/07/2016 Formal notice Art. 258 TFEU a 18/02/2021 Reasoned opinion Art. 258 TFEU)

Podle předsedy spolku **Michaela Lažana** v našem hlavním městě není vůbec vyvíjeno úsilí o zlepšení kvality ovzduší, zavedení nízkoemisní zóny (NEZ), která omezuje vjezd do regionu vozidlům, jež nejvíce znečišťují ovzduší, byla odmítnuta a zavedení mýtného systému je v nedohlednu. *»Vyzýváme tak obce na území Prahy, aby na svém území zvýšily počet pěších ulic, zejména tam, kde se nacházejí školy. Doporučujeme zvětšit prostor vyhrazený pro aktivní a sdílenou mobilitu, urychlit elektrifikaci vozidel nezbytných pro mobilitu lidí žijících, pracujících nebo projíždějících a zvýšit komunikaci o nebezpečí znečištění ovzduší a dostupných řešeních boje proti němu,«* řekl Lažan.

Záměr této kampaně je podle něj trojí: *»Zaprvé: poučit o kvalitě vzduchu, který v Praze dýcháme. Za druhé: výsledky této kampaně pomohou identifikovat případné nejzatíženější lokality, které pak mohou být prioritně ošetřeny. Za třetí: využít získané údaje tohoto projektu k posílení systémů pro modelování znečištění ovzduší v Praze, a tak lépe předvídat budoucího vývoj města a extrémní epizody znečištění.«*

(zmk)

FOTO a GRAFIKA – senzorvzduchu.cz

